

Szikulai István: Könyvajánló

Rácz Andrea: Gyermekvédelem mint fragmentált társadalmi intézmény

– A korporált szülőség értelmezése a hazai gyakorlatban –

A magyar gyermekvédelmi szakmában közmegállapodás övezi, hogy a gyermekvédelem önálló szakma, de nem tudomány. Ennek oka, hogy a gyermekvédelem tudományos háttére több tudományterület közös halmaza, amelyek között a pedagógia, a gyógypedagógia, a pszichológia, a szociológia, a szociálpolitika, a jog egyaránt fontos szerepet játszik. Ennek viszont az a következménye, hogy nagyon kevés a tudományos igényű, de nem az adott tudományterületek szűkítő megközelítésével operáló, a gyermekvédelmi szakma egészére fókuszáló publikáció, akár a szakkönyveket, akár a folyóirat-publikációkat tekintjük.

Legalább akkora hiányossága a gyermekvédelmi szakmának, hogy eleve nagyon kevés szakmai publikáció jelenik meg évről évre, ami nagymértékben hátráltatja a szakma fejlődését. Ennek oka lehet, hogy a gyermekvédelem nem rendelkezik olyan tekintélyes szakmai folyóiratokkal, amelyekben akár a szakma mindennapjairól szóló tudósításokat, az esettanulmányokat, a jó gyakorlatokat, a módszertani tanulmányokat, de akár az elméletigényes szakmai publikációkat is meg lehetne jelentetni. Ehhez hasonlóan a könyvkiadás sem árasztja el szakkönyvekkel a gyermekvédelmi szakmát.

Éppen ezért mindenképpen fontos esemény a magyar gyermekvédelem hétköznapjaiban, ha a gyermekvédelemről egy-egy tudományos igényű munka jelenik meg, amely ráadásul céljának tekinti, hogy a magyar gyermekvédelmet a nemzetközi gyermekvédelem kontextusába helyezve tárgyalja, felhasználva a legfrissebb nemzetközi szakirodalmat, továbbá, hogy megismertesse a magyar gyermekvédelem szereplőivel azokat a fejlődési irányokat, szakmai

elméleteket, amelyek meghatározzák a mainstream nemzetközi gyermekvédelmet napjainkban.

A szerző könyvében a hazai és nemzetközi szakirodalmakra és publikált kutatásokra építve, valamint saját kutatása eredményeit bemutatva arra a kérdésre keresi a választ, hogy a késő modernitásban hogyan jellemezhető a gyermekvédelem mint társadalmi intézmény, a késő modernitás kihívásaira hogyan reagál. A tanulmány fejezetei ezeket a kérdéseket tekintik át, az első fejezet a gyermekvédelem mint szükségletkielégítő társadalmi intézmény strukturalista-funkcionalista megközelítésű feladatellátását tekinti át, a második fejezet a gyermekeknek nyújtott szolgáltatások rendszerét vizsgálja meg, aminek keretében az egyes nemzetközi modellek bemutatása során értelmezi a gyermekvédelmi beavatkozások fő okát, célját és módját, mivel mindezen megközelítések segítik a hazai gyermekvédelem rendszerének értelmezésében. A harmadik fejezetben a gyermekvédelmi szakellátás fejlesztési igényeit járja körbe a szerző a professzionális működés hosszú távú biztosítása érdekében. Ebben a fejezetben bemutatásra kerülnek a *Jó szülő-e az állam?* című kutatás eredményei, valamint ehhez társítva a gyermekparlament reflexiói az ellátásra vonatkozóan. Végül a tanulmány összegző fejezetében a standardizáció kérdéskörével és a családi működésre fókuszáló, gyermekeknek célzó intervenciók értelmezésének többdimenziós keretrendszerével foglalkozik a szerző.

Mindez a rövid bemutatás (amelyből számtalan fontos eleme a tanulmánynak kimaradt) is jól mutatja a szerző felkészültségét és azt a tudást, amelyet tanulmányában átad az olvasónak. Mindezek alapján kijelenthető, hogy újabb alapvető fontosságú tanulmány született a magyar gyermekvédelem elméleti megalapozása és fejlesztése tárgykörében, amelyet bátran ajánlhatok elolvasásra mindenkinek.

A tanulmány szerzőjét régóta ismerem, és az első publikációi óta figyelemmel követem a pályáját, és az a véleményem, hogy tagja annak a sajnos nagyon kis csoportnak, amely tudományos megközelítéssel, de nem a szűk szakmaterület szemellenzójétől korlátozva tud érvényeset mondani a gyermekvédelmi szakma egészéről. Ez pedig mindenképpen a magyar gyermekvédelmi szakma fejlődését szolgálja.

Ezért mindenkinek jó szívvel ajánlom ezt a könyvet, aki a magyar gyermekvédelmi szakma tanulmányozására adja a fejét, vagy aki a gyermekvédelemben dolgozva kíváncsi a napi rutin mellett a szakmája elméletigényes megközelítésére is, valamint minden olyan embernek, aki nem csak a napi sajtóból szeretne tájékozódni erről a területről, és természetesen eminens módon a döntéshozók figyelmébe szeretném ajánlani ezt a könyvet.